

Het tijdstip van de Kerstfeestviering in de Poolzee valt zoo wat samen met het middernachtelijk uur van den 21sten December. De 21ste December is dus daar de echte Nieuwjaarsdag, want dan — hoewel dit nog niet zichtbaar is — keert de gezegende zon, de levengeefster, weer terug, als had zij berouw over haar lange afwezigheid. De gedachte aan deze terugkeer reeds alleen, doet de harten der bewoners van deze streken van vreugde kloppen, want een nacht, die vier of vijf maanden duurt, is een heel droefgeestig iets, zelfs voor de Eskimo's en hoeveel te meer voor de enkele Europeanen, die door bezigheden of door onderzoekingen worden genoodzaakt de wintermaanden in het domein van den wintervorst door te brengen.

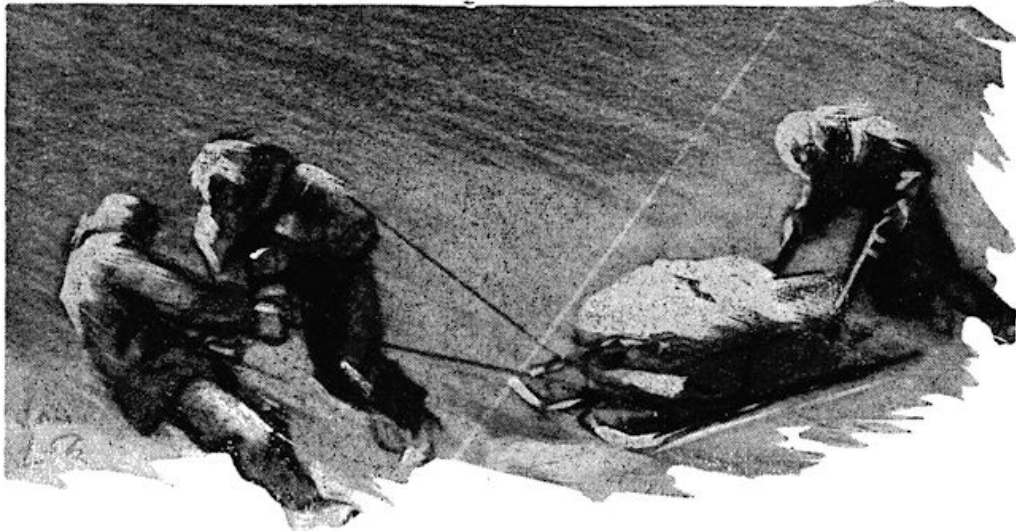
In zijn groot boek roept Nansen uit: „O poolnacht, wat ben ik uw schoonheid moe. Ik verlang er naar weer naar huis te gaan, als overwinnaar of als bedelaar, dat is mij om het even. Hier gaan de jaren voorbij en wat brengen zij? Waarheid? Waarom moeten wij zoo veel opofferen aan die waarheid? Het leven is meer waard en wij leven maar eens!”

Dit was de wanhopige uitroep van den man, die meer dan één Poolnacht had doorleefd en onder den neerdrukkenden invloed was van de maandenlange duisternis, waarin, zelfs midden op den dag, niet het flauwste lichtschijnsel te ontdekken valt. Het midden van den dag en van den nacht zijn geheel gelijk. Soms is de duisternis zoo diep dat men haast van „tastbare duisternis” zou kunnen spreken, maar toch heeft de poolnacht ook haar eigen schoonheid. De sterren, met de Poolster vlak boven uw hoofd, schitteren tegen een gewelf, zwart als ebbenhout en de maan hangt als een zilveren schild aan de donkere lucht. Ieder voorwerp komt scherp uit tegen zijn eigen, scherp omlijnde, schaduw en het koude, witte maanlicht is in overeenstemming met de koude, witte sneeuw. In zulk helder weder staat de thermometer dikwijls op vijftig graden onder nul Fahrenheit. Toch is het niet onmogelijk zijn schip of hut of welke schuilplaats men dan ook moge hebben, te verlaten, tenzij de arctische wind blaast. Alles hangt af van den wind. Stille koude kan verdragen, zelfs genoten worden, het is maar de zaak of men goed gehuld is in rendiervellen. Maar men kan in de poolstreek op niets rekenen, zij is vol verrassingen. Bij de Duitsche Petersmann-expeditie werden de twee schepen, de Germania en de Hansa, door het ijs van elkaar gescheiden. De bemanning van het eene bracht op Pendulum-eiland, aan de oostkust van Groenland, een heerlijken tijd door en danste met Kerstmis op het ijs rond een geïmproviseerden kerstboom, terwijl die van het andere een van de barste, felste winters doormaakte, die in de annalen van het poolonderzoek vermeld staan.

Dit schip, de Hansa, was uit elkaar geslagen en vergaan, maar de bemanning bouw-

de een hut op een drijvende ijsschots en bracht daarin alles onder wat zij nog van het schip had kunnen redden en in die hut op die drijvende ijsschots hebben zij nog Kerstmis gevierd, en de van huis meegebrachte geschenken aan een soort kerstboom opgehangen. Waarschijnlijk de eenige kerstboom, die ooit op een der drijvende ijsvelden van Groenland heeft geprikt. Maar na Kerstmis kwam het ergste. Een verblindende sneeuwstorm maakte het onmogelijk de hut te verlaten en onder zich hoorden de mannen de ijslaag, die hen alleen van de diepte scheidde onheilspellend kraken en splijten. Toen de storm bedaard was, was hun drijvend eiland aanzienlijk geslonken, toch hebben zij er nog 1100 mijlen mee kunnen afleggen.

Een gemis, dat bij een kerstmisviering in de Poolzee sterk wordt gevoeld, is het

gemis van alle groen voor versiering. In zijn „Duizend dagen in de Poolzee” schrijft kapitein Jackson „wij hebben getracht eenige versiering aan te brengen maar dat was moeilijk in een wereld van ijs en sneeuw, waar alles dood is en zoo iets als een groen blad niet bestaat. Wij behielpen ons met gekleurd papier en wonderlijk geteekende teksten. Om zeven uur hadden wij een prachtige feestmaaltijd, bestaande uit gerosterd berenvleesch en wat rendiervleesch, besproeid met twee van de drie flesschen champagne, die wij nog over hadden. De derde hebben wij zorgvuldig weggelegd voor een volgend Kerstfeest. De scheepskok had het kunststuk volbracht een kerstpudding voor ons klaar te maken, waarin de eigenlijke benodigdheden voor een kerstpudding nagenoeg allen ontbraken. Maar berenvleesch en min of meer echte kerstpudding stelden toch een heerlijk kerstdiner voor.”

Als daarbij het noorderlicht juist in werking is heeft men het schoonste schouwspel te genieten, dat den feestdag zou kunnen opluisteren. Stralende glansen schieten langs den horizon als reusachtige zoeklichten, bogen van licht staan op trillende lichtzuilen. En ten slotte gaat het geheele lichtgebouw aan het trillen en de dansende stralen en vlammen nemen allerlei gedaanten en vormen aan en daaromheen is een vage lichtglans, schooner nog dan de bewegende lichtbundels, die naar alle kanten vlammen schieten. Misschien is er op aarde niets zoo tooverachtig als het schouwspel dat de poolnacht bij zulke gelegenheden te aanschouwen geeft. Maar het is een koude schoonheid en er zijn oogenblikken in het leven, waarin de ziel naar niets zoo zeer verlangt als naar het knetterende vlammetje van den huiselijken haard.

En ook soms heeft de kerstfeestviering nog een anderen achtergrond dan een vlammen-schietenden hemel of de stilte van den grooten poolmacht. Kommandant Neary verhaalt onder anderen van een kerstdag, waarbij het zoo stormde dat het was of de wind in dolle woede om het schip huilde. Alle touwen van het want zongen als windharpen en het ijs kraakte en kreunde, terwijl de storm de ruiten van het schip verbrijzelde.

Alle Noordpoolreizigers hebben verhalen over hun kerstvieringen. Otto Sverdrup, die met Nansen de reis van de Fram heeft gemaakt, schrijft:

„Toen de kerstboom binnen was gebracht, ging het feest aan den gang. Zooals hij daar stond, versierd met zilveren en gouden loovers, in den gloed van witte en roode kaarsen, was hij in den poolnacht als een groet van het tehuis en van den hemel. En wat eigenlijk een snik had willen zijn, uitte zich als een wild rumoer, toen de geschenken uitgepakt waren. Toen de stemming haar top-punt had bereikt, dansen wij bij de tonen van een muziekdoois.”

Zoo is het aan de Noordpool, maar aan de Zuidpool is het omstreeks kersttijd midden in den zomer. Maar wat voor een zomer . . . Alleen dat het licht is, maakt een verschil. De korte Noordpoolzomer lijkt soms een weinig op wat wij daaronder verstaan, maar de Zuidpoolzomer is en blijft on-

genadig. Van een Kerstmis, daar gevierd, bezitten wij een verslag van de hand van kapitein Scott, die daar met Shackleton geweest is.

Kapitein Scott, luitenant Shackleton en Wilson deden hun beroemde slede-tocht, waarbij het voedsel zoo schaars was geworden dat zij dagelijks honger leden. Het werd heel moeielijk het dagelijksche rantsoen eerlijk te verdeelen en toen verzon luitenant Shackleton dat een van hen dit zou doen, terwijl de anderen de oogen dicht-hielden, dan zouden zij, zonder te kijken, omstaan om de porties. Maar op den Kerstdag werd er niet omgestaan. „Wij hadden” vertelt kapitein Scott, „al een week lang als kinderen naar dezen dag verlangd en besloten dat het een misdaad zou zijn op dien avond hongerig naar bed te gaan. De geheele week maakten wij plannen voor onzen kerstmaaltijd. Het moest een feestdag zijn en alles heeft medegewerkt om er ons een te verschaffen.

Toen wij wakker werden en elkaar een prettig kerstfeest toewenschten, scheen de

zon warm door onze groen linnen tentbedekking. In een oogenblik waren wij buiten om den hemel te beschouwen, die buitengewoon helder en wolkeloos was. In het Westen strekte zich de blinkende kustlijn uit, de zon schitterde in de sneeuw aan onze voeten en geen windje verstoorde de rust rondom. Het was een prachtige morgen, maar wij bleven niet stilstaan om hem te bewonderen, wij hadden gewichtiger bezigheden. Wij waren spoedig weer in de tent en snoven de geuren op, die uit den pot, die boven het vuur hing, opwalmden. Toen het ontbijt klaar was, hadden wij elk een pannetje voor ons, waarin beschuit en walruslever lag, gebakken in spekvet. Het was in een oogenblik op, met een lepel jam toe, maar wij hadden een gevoel van voldaanheid, als wij in weken niet gehad hadden en maakten onze toebereidselen om optebreken met een vroolijk hart."

Toen gingen zij op weg en hadden een bijzonder gelukkigen tocht en legden den grootsten afstand af, dien zij nog hadden kunnen afleggen. Zij lunchten met cacao en een heele beschuit en jam en om acht uur dertig begon de echte feestviering met een plumpudding zoo groot als een cricketbal, versierd met een verkreukeld takje nage-maakte hulst. Het weer bleef warm en zonnig en dien avond werd niet over honger en over voedsel gesproken en gingen zij ter ruste zonder hun gordelriem te hebben aangetrokken.

HYACINTH OP GLAS.

Een hemelsblauwe hyacinth
bloeit op zijn ronde glas
zoo blij en zoo parmantig, of
het volop lente was.

Er hangt een wolkje om hem heen
van fijne pepergeur.
Zeg, blauwe vroeg-op, staat misschien
het voorjaar voor de deur?

Of denk je, dat het zòmer wordt?
Dát lijkt wel nergens naar!
Het is nog in den kouden tijd
van Kerstmis tot Nieuwjaar!

En 't eenig stukje lente, dat
je hartje-winter vindt,
is slechts die bloem op 't bolle glas:
de blauwe hyacinth.

C. WILKESHUIS.